

onomoustheou.org

Παράρτημα 7γ: Μάρκος 10:11-12 και η Ψευδής Ισότητα στη Μοιχεία

Αυτή η σελίδα είναι μέρος της σειράς για τις ενώσεις που δέχεται ο Θεός και ακολουθεί αυτήν τη σειρά:

1. [Παράρτημα 7α: Παρθένες, Χήρες και Διαζευγμένες Γυναίκες: Οι Ενώσεις που Δέχεται ο Θεός](#)
2. [Παράρτημα 7β: Το Πιστοποιητικό Διαζυγίου — Αλήθειες και Μύθοι](#)
3. [Παράρτημα 7γ: Μάρκος 10:11-12 και η Ψευδής Ισότητα στη Μοιχεία](#) (Τρέχουσα σελίδα).
4. [Παράρτημα 7δ: Ερωτήσεις και Απαντήσεις — Παρθένες, Χήρες και Διαζευγμένες Γυναίκες](#)

Το νόημα του Μάρκος 10 στη διδασκαλία περί διαζυγίου

Το παρόν άρθρο αντικρούει εσφαλμένες ερμηνείες του Μάρκος 10:11-12, οι οποίες υπονοούν ότι ο Ιησούς διδάξε ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών ως προς τη μοιχεία ή ότι οι γυναίκες μπορούσαν να κινήσουν διαζύγιο στο ιουδαϊκό πλαίσιο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Αποτελεί το Μάρκος 10:11-12 απόδειξη ότι ο Ιησούς άλλαξε τον νόμο του Θεού για το διαζύγιο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν αποτελεί — ούτε κατά διάνοια. Το σημαντικότερο επιχείρημα κατά της ιδέας ότι στο Μάρκος 10:11-12 ο Ιησούς διδάσκει ότι (1) μια γυναίκα μπορεί επίσης να είναι «θύμα μοιχείας», και (2) ότι μια γυναίκα μπορεί επίσης να χωρίσει τον άνδρα της, είναι το γεγονός ότι μια τέτοια κατανόηση αντιφάσκει με τη γενική διδασκαλία της Γραφής επ' αυτού του θέματος.

Μια ουσιώδης αρχή της θεολογικής ερμηνείας είναι ότι δεν πρέπει να οικοδομείται δόγμα πάνω στη βάση ενός μόνο εδαφίου. Είναι αναγκαίο να ληφθεί υπόψη ολόκληρο το βιβλικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένου του τι λένε άλλα θεόπνευστα βιβλία και συγγραφείς. Αυτή είναι μια θεμελιώδης

αρχή για να διαφυλαχθεί η δογματική ακεραιότητα της Γραφής και να αποφευχθούν αποσπασματικές ή διαστρεβλωμένες ερμηνείες.

Με άλλα λόγια, αυτές οι δύο εσφαλμένες αντιλήψεις που εξάγονται από αυτή τη φράση στον Μάρκο είναι υπερβολικά σοβαρές για να ισχυριστούμε ότι εδώ ο Ιησούς ανέτρεψε όσα ο Θεός είχε διδάξει επί του θέματος από την εποχή των πατριαρχών.

Αν πράγματι επρόκειτο για νέα εντολή εκ μέρους του Μεσσία, θα έπρεπε να εμφανίζεται και αλλού — και με μεγαλύτερη σαφήνεια — ιδίως στο Κήρυγμα επί του Όρους, όπου το θέμα του διαζυγίου θίγεται. Θα διαβάζαμε κάτι σαν:

«Ακούσατε ότι ερρέθη στους αρχαίους: ο άνδρας δύναται να αφήσει τη γυναίκα του και να νυμφευθεί άλλη παρθένο ή χήρα. Εγώ όμως σας λέω: αν αφήσει τη γυναίκα του για να ενωθεί με άλλη, μοιχεύει κατά της πρώτης...»

Όμως, προφανώς, αυτό δεν υπάρχει.

Εξήγηση του Μάρκος 10:11-12

Ο Μάρκος 10 είναι **εξαιρετικά εξαρτημένος από τα ιστορικά συμφραζόμενα**. Το χωρίο γράφτηκε σε εποχή όπου το διαζύγιο γινόταν με ελάχιστους κανόνες και μπορούσε να εκκινηθεί και από τα δύο φύλα — κάτι πολύ διαφορετικό από την πραγματικότητα στις ημέρες του Μωυσή ή του Σαμουήλ. Αρκεί να σκεφτούμε τον λόγο που ο Ιωάννης ο Βαπτιστής φυλακίστηκε. **Αυτή ήταν η Παλαιστίνη του Ηρώδη**, όχι των πατριαρχών.

Τότε, οι Ιουδαίοι επηρεάζονταν έντονα από τα ήθη της ελληνορωμαϊκής κοινωνίας, και σε ζητήματα γάμου, εμφάνισης, γυναικείας εξουσίας κ.λπ.

Η διδασκαλία του «διαζυγίου για κάθε λόγο»

Η διδασκαλία του διαζυγίου «για οποιονδήποτε λόγο», που υποστήριζε ο [ραβίνος Χιλλήλ](#), υπήρξε αποτέλεσμα κοινωνικής πίεσης πάνω στους Ιουδαίους άνδρες, οι οποίοι, όπως είναι φυσικό στους πεπτωκότες ανθρώπους, επιθυμούσαν να απαλλαγούν από τις γυναίκες τους για να παντρευτούν άλλες πιο ελκυστικές, νεότερες ή από πλουσιότερες οικογένειες.

Αυτή η νοοτροπία, δυστυχώς, παραμένει ζωντανή έως σήμερα, **περιλαμβανομένων και των εκκλησιών**, όπου άνδρες αφήνουν τις γυναίκες τους για να ενωθούν με άλλες — **σχεδόν πάντα επίσης ήδη διαζευγμένες**.

Τρία κεντρικά γλωσσικά σημεία

Το χωρίο Μάρκος 10:11 περιέχει τρεις λέξεις-κλειδιά που βοηθούν να διευκρινιστεί το πραγματικό νόημα του κειμένου:

και λέγει αυτοις Ος εαν απολυση την **γυναίκα** αυτού και γαμηση αλλην μοιχεται **ἐπ’ αὐτήν**

γυναίκα (gynaika)

γυναίκα είναι η αιτιατική ενικού του *γυνή*, όρος που, σε συζυγικά συμφραζόμενα όπως στο Μάρκος 10:11, αναφέρεται ειδικά σε **νυμφευμένη γυναίκα** — όχι γενικώς σε γυναίκα. Αυτό δείχνει ότι η απάντηση του Ιησού εστιάζει στην παραβίαση της συζυγικής διαθήκης, όχι στις **νέες νόμιμες ενώσεις με χήρες ή παρθένες**.

ἐπ’ (epí)

Το *ἐπί* είναι πρόθεση που συνήθως σημαίνει «επάνω», «με», «πάνω σε», «εντός». Αν και ορισμένες μεταφράσεις επιλέγουν στο εδάφιο την απόδοση «κατά», αυτή δεν είναι η συνηθέστερη απόχρωση του *ἐπί* — ιδίως υπό το φως του γλωσσικού και θεολογικού πλαισίου.

Στην πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη Αγία Γραφή παγκοσμίως, την NIV (*New International Version*), για παράδειγμα, από τις 832 εμφανίσεις του *ἐπί*, μόνο 35 αποδίδονται ως «against»· στις υπόλοιπες, η ιδέα που εκφράζεται είναι «επάνω», «πάνω σε», «εντός», «με».

αὐτήν (autēn)

Το *αὐτήν* είναι θηλυκό, ενικός, αιτιατική, του αντωνυμικού τύπου *αὐτός*. Στη γραμματική της κοινής ελληνιστικής (Κοινή) του Μάρκος 10:11, η λέξη «αὐτήν» δεν προσδιορίζει ποια γυναίκα εννοεί ο Ιησούς.

Η γραμματική ασάφεια προκύπτει επειδή υπάρχουν δύο πιθανοί προγενέστεροι όροι (*antecedents*):

- **τὴν γυναῖκα αὐτοῦ** («τη γυναίκα του») — η πρώτη γυναίκα
- **ἄλλην** («άλλη [γυναίκα]») — η δεύτερη γυναίκα

Αμφότερα είναι **θηλυκά, ενικού, αιτιατική**, και εμφανίζονται στην **ίδια συντακτική περίοδο**, γεγονός που καθιστά τον προσδιορισμό της «αὐτήν» γραμματικά αμφίσημο.

Συμφραζόμενη μετάφραση

Λαμβάνοντας υπόψη το πρωτότυπο, η μετάφραση που ευθυγραμμίζεται περισσότερο με το ιστορικό, γλωσσικό και δογματικό πλαίσιο θα ήταν:

«Ὅποιος αφήνει τη γυναίκα του (**γυναίκα**) και νυμφεύεται άλλη — δηλαδή άλλη **γυναίκα**, μια άλλη που είναι ήδη σύζυγος κάποιου — διαπράττει μοιχεία επ’επάνω/εντός/με (**ἐπί**) **αὐτήν**.»

Η ιδέα είναι σαφής: ο άνδρας που αφήνει τη νόμιμη σύζυγό του και ενώνεται με άλλη γυναίκα που είναι επίσης ήδη σύζυγος άλλου άνδρα (άρα όχι παρθένος) **διαπράττει μοιχεία με αυτή τη νέα γυναίκα** — μια ψυχή ήδη ενωμένη με άλλον άνδρα.

Το αληθινό νόημα του ρήματος «απολύō»

Ως προς την ιδέα ότι το Μάρκος 10:12 προσφέρει βιβλική στήριξη για νομικό διαζύγιο με πρωτοβουλία γυναίκας — και ότι έτσι θα μπορούσε να νυμφευθεί άλλον — αυτή είναι αναχρονιστική ερμηνεία χωρίς στήριγμα στο αρχικό βιβλικό πλαίσιο.

Πρώτον, διότι στο ίδιο εδάφιο ο Ιησούς καταλήγει λέγοντας ότι αν ενωθεί με άλλον άνδρα, οι δύο διαπράττουν μοιχεία — **ακριβώς όπως λέγει και στο Ματθαίος 5:32**. Γλωσσικά όμως, το λάθος προκύπτει από το αληθινό νόημα του ρήματος που μεταφράζεται ως «χωρίζω/διαζεύγομαι» στις περισσότερες Βίβλους: **ἀπολύω** (*apolyō*).

Η απόδοση «διαζεύγομαι/εκδίδω διαζύγιο» αντανakλά σύγχρονα έθιμα, αλλά στους βιβλικούς χρόνους το **ἀπολύω** σήμαινε απλώς: **αφήνω, αποδεσμεύω, ελευθερώνω, αποπέμπω**, μεταξύ άλλων σωματικών ή σχεσιακών ενεργειών. Στη βιβλική χρήση, το **ἀπολύω** δεν φέρει καθαυτό νομική χροιά — είναι ρήμα που εκφράζει χωρισμό, χωρίς να υπονοεί επίσημη νομική πράξη.

Με άλλα λόγια, το Μάρκος 10:12 δηλώνει απλώς ότι αν μια γυναίκα αφήσει τον άνδρα της και ενωθεί με άλλον **ενώ ο πρώτος ακόμη ζει**, διαπράττει μοιχεία — όχι λόγω νομικών ζητημάτων, αλλά επειδή παραβιάζει μια διαθήκη που παραμένει σε ισχύ.

Συμπέρασμα

Η ορθή ανάγνωση του Μάρκος 10:11-12 διαφυλάσσει τη συνοχή με το υπόλοιπο της Γραφής, η οποία διακρίνει ανάμεσα σε παρθένες και νυμφευμένες, και αποτρέπει την εισαγωγή νέων δογμάτων στη βάση μιας και μόνης — και κακώς μεταφρασμένης — φράσης.